

Utbildningsdepartementet

Yttrande över promemorian Utökade registerkontroller inom utbildningsväsendet och en ny grund för avskiljande av studenter

Dnr U2025/01126

Sammanfattning

Skolverket har begränsat sitt yttrande till att främst omfatta promemorians första del om utökade registerkontroller inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Myndigheten yttrar sig även om två förslag i den andra delen rörande införandet av belastningsregisterkontroll vid antagning till vissa högskoleutbildningar. Skolverket lämnar inga synpunkter på förslagen om en ny avskiljandegrund för högskolan och yrkeshögskolan.

Skolverket välkomnar utökade kontroller i belastnings- och misstankeregistren med syfte att skydda barn och elever och tillstyrker flera förslag i denna del. Myndigheten avstyrker ett förslag och bedömer att två förslag bör utredas vidare.

Gällande förslagen om kontroll i belastningsregistret inför antagning till högskoleutbildning tillstyrker Skolverket att fler brott ska omfattas av den föreslagna registerkontrollen samt att utbildningsanordnare ska omfattas av registerkontrollen.

Skolverkets synpunkter

8.5 Registerkontrollen ska utökas med fler brott

Skolverket tillstyrker förslaget till viss del. Myndigheten bedömer att det kan vara befogat att, i syfte att skydda barn och elever, utöka registerkontrollen med fler brott, i synnerhet brott som innebär allvarliga kränkningar av andra människor.

Skolverket noterar dock att den utökade registerkontroll som föreslås omfattar en bred samling av olika brottstyper och brottsgrader utan att promemorian på ett tydligt sätt visar hur utökningen kan förväntas skydda elever mot skadlig och otillbörlig påverkan.

Skolverket bedömer att frågan bör utredas vidare.

8.6 Den utökade registerkontrollen ska omfatta samtliga personkategorier

Skolverket delar promemorians bedömning att den utökade registerkontrollen ska omfatta samtliga personkategorier.

Skolverket noterar att det inte ingått i utredningens uppdrag att se över den personkrets som i dag omfattas av regleringen om registerkontroll inom skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet. Myndigheten vill dock påpeka att promemorians förslag innebär att registerkontrollen av personal och praktikanter utökas betydligt, medan vårdnadshavare som utför uppgifter i föräldrakooperativa förskolor även fortsättningsvis inte är föremål för registerkontroll, även om de utför arbetsuppgifter som annars utförs av anställda.

8.9 Undantaget från skyldigheten att visa upp registerutdrag ska tas bort – men det kommer att leda till betydande negativa konsekvenser

Skolverket avstyrker förslaget.

Myndigheten delar promemorians bedömning att förslaget innebär en kraftigt ökad administrativ börda för huvudmännen samt att möjligheten för huvudmännen att med kort varsel anställa eller anlita personal för tillfälliga anställningar kommer att försvåras avsevärt.

Skolverket vill emellertid upplysa om att olegitimerad personal inom skolan som anställs utan att ersätta annan personal ofta visstidsanställs ett läsår åt gången.¹ Sådan personal kan därför i dag arbeta läsår efter läsår i samma verksamhet utan att genomgå registerkontroll annat än vid första anställningstillfället. Promemorians alternativa lösning, som innebär att fristen för undantaget kortas från ett år till sex månader, kommer inte att innebära en utökad kontroll av denna grupp. Myndigheten anser att det fortsatta beredningsarbetet bör beakta gruppen samt, mer övergripande, eftersträva likvärdighet i kontroller av legitimerad och olegitimerad personal.

8.10 Misstankar om brott för vilket åtal har väckts ska ingå i registerkontrollen

Skolverket tillstyrker förslaget. Myndigheten delar den uppfattning som uttrycks i promemorian om att kontrollen av misstankeregistret innebär ett betydande

¹ Personal i denna grupp har ofta en särskild visstidsanställning (SÅVA). Det kan innebära att personalen, när det inte finns andra arbetssökande med legitimation, tillsvidareanställs efter att ha arbetat endast två läsår i följd.

intrång i den personliga integriteten för den arbetssökande, men att intresset av att skydda barn och elever väger tyngre.

De synpunkter på utökningen med fler brott i belastningsregisterkontrollen som framförts ovan under punkt 8.5 gäller även för utökningen av brott i kontrollen av misstankeregistret.

9.3 Registerkontroll ska ske även inom den kommunala vuxenutbildningen

Skolverket tillstyrker förslaget om att bestämmelserna om registerkontroll i skollagen även ska gälla inom den kommunala vuxenutbildningen.

9.5 Registerkontrollen bör begränsas till vissa allvarliga brott

Skolverket tillstyrker att registerkontrollen bör begränsas till vissa allvarliga brott.

Skolverket instämmer i beskrivningen av komvuxelever som en heterogen grupp, där vissa kan ha en beroendeställning till personal, även om det gäller vuxna individer. Myndigheten vill även upplysa om vissa elever som läser på komvux kan vara minderåriga. Detta gäller elever som läser svenska för invandrare (SFI) och i undantagsfall även elever i andra skolformsdelar inom komvux.²

10.5 I enlighet med uppdraget lämnar vi förslag om belastningsregisterkontroll under pågående anställning

Skolverket bedömer att registerkontroller under pågående anställning kan vara ett viktigt verktyg för att skydda barn och elever från våld och andra övergrepp. Trots att det, som promemorian visar, finns betydande utmaningar med sådana kontroller, bedömer myndigheten att frågan bör utredas vidare.

12.5 Fler brott ska omfattas av den föreslagna registerkontrollen inför antagning

Skolverket tillstyrker förslaget om att utöka den belastningsregisterkontroll som ska ske inför antagning till vissa lärarutbildningar, utöver vad som föreslås i SOU 2021:83.

12.8 Enskilda utbildningsanordnare ska omfattas av det föreslagna systemet med registerkontroll inför antagning

Skolverket tillstyrker förslaget. Myndigheten välkomnar att kraven för antagning för utbildning som leder till lärar- och förskollärlärolegitimation nu blir likvärdigt

² Se 20 kap. 31 § skollagen, 20 kap. 20–20 a §§ skollagen och 3 kap. 2 § förordning (2011:1108) om vuxenutbildning.

mellan statliga universitet och högskolor å ena sidan och externa utbildningsanordnare å den andra.

På Skolverkets vägnar

Tommy Lagergren
Avdelningschef

Undervisningsråd

Handlingen är beslutad i Skolverkets elektroniska ärende- och dokumenthanteringssystem av:
Niklas Mörk (Signerare) den 2025-08-15
Tommy Lagergren (Signerare) den 2025-08-15.

Beslut i ärendet har fattats av avdelningschefen Tommy Lagergren. I ärendets slutliga handläggning har även enhetschefen Anders Duvkär, undervisningsrådet Niklas Mörk och juristen Annica Emmervall deltagit.